

HØGNI HOYDAL:

MØGULEIKI FYRI SEMJU UM FIMM AVGERANDI MÁL

Andstøðan er innkallað til samráðingar um nýskipan av fiskivinnuni týsdagin

ÁRNI GREGERSEN

Landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum, Jacob Vestergaard, hevur boðað umboðum fyri allar andstøðuflokkarnar á fund týsdagin um broytingar í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Sum orðaskifti hevur verið í seinastuni, so er ikki nógv sum bendir á, at tað fer at eydnast at binda bond millum andstøðu og samgongu.

Formaðurin í Tjóðveldi, Høgni Hoydal, metir sum støðan er nú, at talan mest verður umreguleringar, sum samgongan sjálf fer at atkvøða ígjøgnum - kanska saman við einum andstøðuflokki.

– Støðan er vorðin eitt sindur undarlig. Vit eru í endanum á einum valskeiði og tað ger at tað mesta endar í einum taktiskum spæli, sigur Høgni Hoydal.

– Tað sær út til at topparnir í samgonguflokkunum eru samdir um eina loysn, men hon verður neyvan víttgangandi. Millum annað vænti eg, at tað framhaldandi fer at bera til við privatum solum av rættindum og veiðiloyvum, sigur hann.

Punkt at semjast um

Hóast hann ikki heldur at støðan er seliga jalig nú, so heldur formaðurin í Tjóðveldi, at tað eigur at bera til at fáa semju um fimm ella seks mál í fiskivinnuni.

- 1: Hann heldur, at tað eigur at bera til at fáa eina semju um eina umsitingarætlan, so til ber at fáa sum mest burturúr fiskatilfeinginum.
– Tað vil siga, at vit lurta eftir fiskifrøðingum og teimum, sum arbeiða í vinnuni og gera eina skipan, sum tryggjar at stovnsrøktin er góð, sigur Høgni Hoydal.
- 2: Høgni Hoydal heldur eisini, at tað eigur at bera til at finna eina semju, sum ger tað ólógligt at selja veiðurættindi millum privatar. tað fer so sjálvandi eisini at hava við sær, at eitt slag av tilfeingisbúð ella kvotabanka má setast á stovn.
– Kanska eru vit ikki enn samd um, hvussu hetta skal gerast, men her er meira taln um, hvørjar praktískar loysnir kunnu finnast. Tað eiga vit at kunna finna eina semju um, sigur Høgni Hoydal.
- 3: Rættindini eiga at vera á føroyskum hondum. Tað vil siga, at tey, sum fáa atgongd til føroyskar kvotur ella føroyska landgrunnin

Høgni Hoydal: – Vit eiga at kunna semjast um hesi fimm punktini

- eru føroyingar og føroyskt skrásettir fyrirkur og skip. Um útlendingar annars eru við, so eigur at verða kravt, at teir eru skrásettir í Føroyum og gjalda fullan skatt í Føroyum.
- Eg haldi ikki, at ósemja er um hesi viðurskiftir. Kanska heldur onkur at útlendingar kunnu eiga ein part, men eg haldi at vit grundleggjandi eru samd um, at ræðisrætturin skal liggja í Føroyum og feløgini skulu hava fulla skattskyldu í Føroyum, sigur formaðurin í Tjóðveldi.
- 4: Føroysk virkir á landi eiga at fáa atgongd til fiskin, tá ið hanner fiskaður. Hetta vil siga, at fiskurin helst skal uppá land í Føroyum, so til ber at virðisøkja veiðuna á landi og skapa arbeiðspláss.
– Tað sum vit eiga á sjónum skal gagna Føroyum og fólkinum, sum her býr. Tíugu vit krevja at

veiðan kemur uppá land og verður viðgjørð her í so stóran mun, sum tað yvirhøvur ber til, sigur Høgni Hoydal.

- 5: Føroyskar lógir og føroyskir sáttmálar eiga at galda umborð á skipunum.

– Tað er eyðsæð, at føroyskar lógir og føroyskir sáttmálar eiga at galda umborð á øllum skipum, sum veiða í føroyskum sjógvum ella av føroyskum kvotum. Og manningin skal ikki gjalda fyri keyp av rættindum, sigur Høgni Hoydal.

Keyp og søla

Formaðurin í Tjóðveldi heldur, at nakað av tí, sum hevur volt stórar tupulleikar í fiskivinnuni er keyp og søla av rættindum.

Hetta hevur gjørt, at vinnan í stóran mun hevur siglt tungan sjógv búskaparlaga og hetta hevur eisini gjørt raksturin tungan.

- Í veruleikanum hava tey, sum sluppu at selja rættindini, sokið pening úr fiskivinnuni, sum vinnan nú noyðist at gjalda. Tað ger samstundis, at lítið yvirskot og lítil skattur kemur frá hesum reiðaríum, sigur Høgni Hoydal.

Tjóðveldi byrjaði tíðliga at tosa um tilfeingisbúð, men hetta er mangan afturvíst av vinnuni og øðrum.

Nú hevur Javnaðarflokkurin fingið ein norskan professara at gera ein frágreiðing um føroysku fiskivinnuna og í henni verður eisini mælt til, at eina kvotabanki verður gjørdur.

– Vit hava fleiri ferðir mælt til tilfeingisbúð, men eg haldi at hetta ofta er misskilt við vilja, heldur Høgni Hoydal.

Sætta punktið

Umframt tey fimm punktini, sum formaðurin í Tjóðveldi hevur nevnt,

heldur hann eisini, at tað eigur at fáast meira úr føroyska tilfeinginum.

Hetta eru spurningar, sum hava verið vendir ótalligar ferðir síðani áttati-árin, men í veruleikanum eru vit ikki komin so langt víðari.

Í løtuni verður tosað um marknaðarforðingar, sum gera at vit ikki kunnu fáa meirvirði úr fiskinum.

Hetta hevði herfyri við sær, at klaksvíkignar keyptu tvær verksmiðjur í Týsklandi, sum so gevur atgongd til ES marknaðin.

– Sjálvandi eiga vit at fáa meira burturúr og tí eiga vit sum politkarar at fáa forðignarnar burtur, so væl sum hetta ber til, men vit eiga eisini at eggja vinnuni til at koma longur fram á veg og royna nýggja leiðir, sigur Høgni Hoydal.

Andstøðuflokkarnir fara týsdagin á fund við samgonguna um nýskipan av fiskivinnuni.